

2/17/2009

Mô t sá kiän quan troßng trong giai đoßng xung đßng t Trung - Viät hßi năm 1979 là vuß boß trốn cußa ông Hoàng Văn Hoan mà đến nay vẫn ít đßng c nói đến.

Không chỉ vßi chính quyền Viät Nam và cả vßi đß lußng quốc tế, viäc mô t nhân vßt cao cấp, công thân cußa chế đß boß đi theo keß thù cußa Hà Nßi hßi đó là chuyän 'đßng trßi'. Báo Time 20/08/1979 có bài đßng bißt vß cußc bß trßn cßa ông Hoàng Văn Hoan sang Trung Qußc.

Bài 'Hanoi's Push' cho rßng vß ông Hoàng Văn Hoan (1905-1991), nguyên phó chß tßch Qußc hßi, mßt đßng chí cũ cßa Hß Chí Minh bß đi vào tháng 7/1979 và tß cáo chß đß là 'cú gißng thß nhßi vào hình ßnh cũ a hß'.

Cú gißng thß nhßt, nhß tß báo Mß, là 'cußc tháo chßy cũ a 900 nghìn ngßng i' trong vòng bßn năm trßng đó, nhßc đßng các đßng thuyßng nhân bß nßng ra đi.

Vßi Trung Quốc

Time đßng tin rßng tußn trßng đó, ông Hoàng Văn Hoan, 74 tußi, phát bißu tßi Bßc Kinh cáo bußc Hà Nßi đßng xß vßi ngßng i Hoa 'tß hßn Hitler đßng xß ngßng i Do Thái'.

Ông Hoan, cũ ußy viên Bß Chính trß cho đßn 1976, cũng cho rßng Viät Nam đßng sß lãnh đßng cũ a ông Lê Dußn, đã 'trß thành tay sai ngoßi bang', ám chß Liên Xô.

Boß trốn sang Trung Quốc, ông Hoan nhß trßng vß vßi nhßng đßng chí chia seß quan đißng mß công saßn kiäu Trung Quốc cũ a ông.

Các tài lißu cũ a Phßng Tây tß 1966 đã xác đßng ông, cũng nhßng ßy viên BCT khác nhß Lê Đßng Thß, Nguyßn Chí Thanh là 'phß thân Trung Qußc' (pro-Chinese).

Đßng tá Bùi Tín, cũ uß Phó Tôßng biên tßp báo Nhân Dân, ngßng i cũng boß Viät Nam nhßng sang Phßng Tây đßng vßn đßng cho dân chuß, thì quan đißng 'đßng sßng thân Tàu' cũ a ông Hoan đã đßng c bißt đến tß trßng năm 1979.

Ông Bùi Tín nói ông Hoan xuất thân tß mô t gia đßng Hán hoßc, hoßt đßng nhiều năm ß Hoa Nam và 'tißng thu vßn hóa, tß tßng Trung Quốc trßng tiếp tß ngußn':

"Ông không đßng tình vßi quan đißng đßng gißa Liên Xô và Trung Quốc, ông theo phßng nghißng hßng vß Trung Quốc".

"Ông không thấy Trung Quốc có hai mßt: cách maßng và bßng trßng".

Tßng sang Trung Quốc hoßt đßng vßi bí danh Lý Quang Hoa cũng các ông Võ Nguyên Giáp và Phaßng Văn Đông, Hoàng Văn Hoan trßng thành nhân vßt cao cấp phß trách ngoßi giao cũ a Viät Minh.

"Lê Duán đã phán bái đáng lái Há Chí Minh và làm hái tình háu nghá vái Trung Quác".
Quan đáng máa Hoàng Văn Hoan

Sau đó ông đác Há Chí Minh, ngái đáng háng Nghá An, cá làm đái sá đáu tiên cáa VNDCCH tái Bác Kinh.

Các tài liáu nác ngoài môá ông Hoan có vá trí hán mát đái sá bình tháng vì tháng đác Mao Trách Đáng táp riáng đá bàn tháo các ván đá hai nác, ká cá chián lác đánh mián Nam cáa Ban lãnh đáo Hà Nái.

Sá phán cáa ông sau khi sang Trung Quác qua ngá Pakistan vào tháng 7/1979 cùng gia đánh cũng phán ááng thái đá cáa Trung Quác vái Viát Nam và quan há hai bên.

Xuát bán cuán 'Giát nác trong bián cá', ông đáa ra quan đáng má cáo táp đáng Lê Duán' đã phán bái đáng lái Há Chí Minh và làm hái đán 'táng háu nghá vái Trung Quác'.

Cuán sách đác đách sang tiáng Anh 'A Drop in the Ocean: Hoang Van Hoan's Revolutionary Reminiscences' do Bác Kinh xuát bán năm 1988, xác đánh tá cách cáa ông nhá mát nhán vát Mao-ít đáng.

Ông cũng đáa ra cáo buác ráng Trung áng Đáng á Viát Nam tá 1982 đã chá đáo viác tráng nha phián đá bán ra quác tá láy đáa.

'Không giống Hồ Chí Minh'

Ông Bùi Tín, hián sống tái Paris cho hay ông Hoan khá đán đác trong đáng lối thân Trung Quốc và bác bỏ cách tuyên truyền cuáa Trung Quốc rằng ông Hoan là ngái duy nhất 'trung thành vái đáng lối Hồ Chí Minh'.

Ông nói:

"Ông Hồ khéo léo vái Trung Quốc hán nhiều và luôn cố gắng cân bằng giáa Liên Xô và Trung Quốc"

Ông Hồ khéo léo với Trung Quốc hơn nhiều và luôn cố gắng cân bằng giữa Liên Xô và Trung Quốc.

"Mô-t-lân ra đón ông Hồ tại sân bay chúng tôi thấy ông mặc áo khoác có huy hiệu Mao sau chuyến đi thăm Trung Quốc về. Ông hiểu ý và cười rằng 'chiếc áo ngoài thôi đấy nhé'. Trái lại, theo ông Tín, Hoàng Văn Hoan hoàn toàn theo đường lối Maoist, ông học Trung Quốc trong cuộc chiến 1979, chống Pol Pot và phái bô-tô-tô ở Trung Quốc.

Việt Nam, ông bị tuyên án tử hình vắng mặt và trở thành bi kịch của sự phẫn nộ.

Đài báo so sánh Hoàng Văn Hoan với Lê Chiêu Thống và dùng hình ảnh ông để nói về các kẻ thù bên trong.

Đa số công nhân đã tham gia hội nghị cuối cùng thanh lọc nội bộ để loại bỏ tất cả những ai bị nghi là có dính líu đến ông Hoàng Văn Hoan.

Trong khi đó, Trung Quốc quy tâm bô-tô-tô với ông Hoan và coi việc đi xa với ông như một điếu kiêu để bình thường hóa quan hệ.

Năm 1991, Trung Quốc tổ chức lễ tang công nhân dành cho ông Hoàng Văn Hoan tại nghĩa trang Bát Bô-tô-tô, nơi an nghỉ của lãnh tụ cao cấp nhất của Đảng, Nhà nước, và quân đội Trung Quốc.

Việc chấp nhận vị trí của ông Hoan trong lịch sử đây biến động của Việt Nam xem ra vẫn còn là điều khó khăn trong nước dù gần đây, nhà chức trách đã có động tác để hình ảnh ông trên trang web của Quốc hội.

Nhưng cho đến nay, số phận của gia đình ông (xem bài đi kèm) cũng là câu chuyện đáng nói và phản ánh cách gia đình quyết định nội bộ với những người bị coi là 'phần bô-tô-tô' trong lòng mô-tô-tô hệ thống đóng kín.

Quốc Pháng

BBC Việt ngữ

Sự phẫn nộ Hoàng Văn Hoan

Sau 30 năm kể từ Chiến Tranh Biên Giới, Trung Quốc và Việt Nam đã bình thường hóa quan

hàng trên nhiều lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hoá... sau một cuộc xung đột vũ trang đẫm máu cho là
lên đầu tiên xảy ra giữa hai quốc gia cùng ý thức hệ cộng sản.

Những câu chuyện về ông Hoàng Văn Hoan, cựu ủy viên Bộ Chính trị, Địch sĩ đầu tiên
của Việt Nam tại Trung Quốc, người bị bắt trốn theo Trung Quốc vào tháng 7/1979 vẫn chưa
được bàn đến công khai.

Trong cuộc trao đổi dành riêng cho BBC hôm 13/2/2009, một trong những người cháu của ông
Hoàng Văn Hoan xin không nêu tên, đã kể nhiều chi tiết 'đây sống giờ' về số phận của họ.

'Bình phẩm án tử hình'

Người cháu ông Hoan cho biết:

"Ông Hoan có một người con trai duy nhất là ông Hoàng Nhật Tân, năm nay đã ngoài 80 tuổi,
sức khỏe đã rất kém, mà do một đợt quỵ hạ đột ngột, hiện không nghe, nói được. Trước đây, năm
nào ông Tân cũng đi nghe Nhà nước bình phẩm án tử hình với cha ông nhưng đầu không
được."

"Hồi còn Đàng (Phạm Văn Đàng) còn sống, ông dặn kêu con Đàng, hồi còn Trường Chinh còn
sống, thì kêu với con Trường Chinh. Bây giờ các ông khác già hết rồi, chúng biết kêu ai."

"Trước đây, các ông Trường Chinh, Phạm Văn Đàng có hứa với gia đình rằng 'Đầu rồi bác sẽ
bàn, đi nghe với Bộ Chính trị', nhưng cũng nói rằng khó lắm vì đó là tình quan với ông Lê
Đuẩn".

Cuộc chạy trốn bí mật

Cuốn sách 'Giết người trong bí ẩn' của ông Hoan, có đoán, nói rằng ông đã không theo quy
định của Bộ Chính trị về quy định rằng ông buộc phải đi và phải bay đi để chờ đợi
Người cháu nay thuật lại ông Hoan tin rằng "nếu bay đi để chờ đợi rồi chờ đợi một lúc
xong".

Vì thế ông quy định khi tại Karachi, tìm cách trốn sang sân quán Trung Quốc và được đưa
Trung Quốc. Trung Quốc đã mở thành công và ông đã sống thêm 12 năm nữa. Trong 12 năm
này, ông đã viết nhiều công trình mà một trong đó là cuốn 'Giết người trong bí ẩn'.

Trong cuốn sách, ông Hoan cũng nói rằng việc làm của ông là 'thiên thu đức hạnh', tức một
nghìn năm sau thì sẽ rõ. Sau đó, ông Hoàng Nhật Tân có viết một cuốn là 'Thiên thu đức hạnh',
500-600 trang, thuyết minh rằng cha ông là một nhà yêu nước vĩ đại, những cuốn cùng cũng
không được phát hành.

Vẫn theo lời chứng, vào năm 1991, khi gia đình được phép sang thăm ông trong vòng bốn
tháng liền tại khu Ngõ Trống Sơn, trong Di Hòa Viên, nơi trước đây ông Lâm Bưu từng sống,
khi ông già yếu và sắp mất, thì ông vẫn còn rất tinh táo, tinh táo cho đến phút chót.

"Người nhà của hai, ba ngày thay phiên nhau vào chăm sóc ông. Ông hồi vị tình hình Liên Xô,

Trung Quốc, Việt Nam vào thời điểm đó. Ông rất tinh táo, câu hỏi sắc sảo. Ông không bình luận gì những chuyện khó nghe. Ông hỏi và so sánh Liên Xô đang cải tiến, Trung Quốc đang cải tiến và Việt Nam đang đi mãi lúc đó, có gì giống nhau, khác nhau,"

"Sự chăm sóc của Trung Quốc đối với ông không có gì đặc biệt. Lúc đó, ông Giang Trạch Dân là Tổng bí thư kiêm Chủ tịch nước, ông Lý Bỉnh là Thủ tướng Quốc vụ Viện, các ông coi ông Hoan là người bạn thân của nhân dân Trung Quốc."

Nghĩa tử, nghĩa tử

Lễ tang của ông Hoan được coi như một lễ tang cấp cao của Đảng và của Nhà nước Trung Quốc vì ông được coi như một lãnh tụ của Đảng Cộng sản TQ. Không có chuyên viên quán Việt Nam tham dự.

Theo lời kể, khi đó do quan hệ hai bên còn căng thẳng, khi gia đình đi thăm ông Hoan, đều có an ninh của Việt Nam đi cùng.

"Lý do Việt Nam lúc đó đồng ý cho gia đình sang thăm là dàn xếp quan hệ cấp cao và nghĩa tử là nghĩa tử theo truyền thống, cho nên họ phải đồng ý. Khi đi, gia đình hầu như quay về."

"Gia đình cũng cam kết đảm bảo là không làm điều gì liên quan tới chính trị khi sang Trung Quốc mà đây chỉ là chuyên gia đình. Do đó không có vấn đề gì,"

"Ông Hoan không bao giờ dò hỏi gia đình về chuyên chính trị hay sự nghiệp. Cùng thời gian đó, có việc Việt Nam chuẩn bị kỷ niệm 100 năm sinh Hồ Chí Minh. Một nhà nghiên cứu có tiếng của Việt Nam đã sang Trung Quốc và đồng nghiệp gặp trực tiếp ông Hoàng Văn Hoan để tìm hiểu về Hồ Chí Minh, đặc biệt tìm hiểu các chi tiết đời tư cho không phải vì cách một chính khách."

Người cháu của ông kể tiếp:

"Khi ấy, ông Hoan đã cho tôi ký là một cựu sinh viên người Hoa gốc Việt tình nguyện ở Hà Nội, giới thiệu Việt và tình Trung, tình. Tôi ký sau đó thu thập tài liệu về nhà nghiên cứu này để hỏi ông Hoan về chuyên 'cả Hồ có con riêng' có đúng hay không,"

Yêu đảng, yêu nước

Ông Hoan bảo: "Bảo ông ta về nước đi, không hỏi những chuyện linh tinh đó làm gì!". Ông Hoan là người rất kín đáo, ông không bao giờ tuồn tin cho ai biết những chuyện quan trọng. Ông thường chỉ làm việc cấp cao, còn gia đình thì chỉ đi thăm, nói chuyện vui vẻ thôi, không nói chuyện gì về chính trị cả.

Vẫn theo lời thân nhân của ông, "Tuy tôi không có chuyện họp gia đình, bàn chuyện này, chuyện kia, nhưng là người ta đồn ông Hoan có cả quân đội, đài phát thanh. Đó là xuyên tạc! Ông Hoan ông không làm thế. Ông là nhà yêu nước đồng chí, ông không làm chuyện gì khuất tất."

Ông Hoan luôn thích trong sách rằng ông vẫn yêu Đảng, yêu nước và ông luôn sẵn sàng thêm để chứng minh rằng đã có người phải bỏ, nhưng Việt Nam vẫn không nhận ra, họ cần nhận thức làm. Có vẻ ông đã chứng minh bằng những dấu, sự, bằng chứng, quan điểm.

Người cháu ông có sự hỗ trợ của Trung Quốc, họ cùng cấp máy người thi ký, văn phòng làm việc, ô tô đi, đi, u kiện rất tốt.

"Phận bị nên những người nhà nước Việt Nam, trong đó nhiệm vụ nói rằng ông là Trần Ích Túc, Lê Chiêu Thống v.v..., ông đã chứng minh trong công trình của mình rằng ông không phải là ích của nhân dân mà chính người khác đã phải bỏ. Nhưng ông nói chuyện của ông 1.000 năm sau mới đến, còn đến ngay lúc đó thì khó," người cháu ông Hoan kể.

"Ông Đảng và ông Hoan gặp nhau rất dễ dàng vì ông Hoan có khả năng nói tiếng Trung"

Lời kể của thân nhân

'Chính trị phải thi'

"Ông nói rằng bản thân rơi vào tình trạng rất tệ và phải đi, mà bây giờ người ta gọi là bắt buộc quan điểm. Ông không thể đi một nước khác, mà là Liên Xô, vì quan điểm của ông với Liên Xô không gặp nhau,"

"Đúng là Trung Quốc tiếp đãi ông Hoan như thế vì ông thân Trung Quốc và có lợi cho Trung Quốc vào thời điểm này. Chính trị phải thi! Trung Quốc coi ông có lợi cho họ. Nhưng để thi họ cũng nuôi dưỡng người họ cách mạng thế sự cho Việt Nam," người cháu nhận xét.

Vấn đề này rằng người Việt Nam có thể tránh được cuộc chiến tranh năm 1979 với Trung Quốc, nếu quan điểm, đến người của ông Hoan trong quan hệ với Trung Quốc đến Việt Nam là

nghe họ c đi u hoà nh th nào đó, ng i nhà ông Hoan cho r ng c c đi n tr c đó quá rõ ràng. Hoàn toàn có th tránh c hai cu c chi n Tây Nam và cu c chi n 79.

"Đ ng l i c a ông H là sau hoà bình, sau cu c chi n quá dài v i M , m i ng i ki t qu , là ph i an dân, ph i tránh chi n tranh, ph i khoan s c dân, ph i gi m thu v.v... Ông Hoan r t ph n đ i và phê bình vi c đ n đ n s th ph i phát đ ng c hai cu c chi n."

Ng i cháu ông Hoan cho BBC biết quan h gi a ông Đ ng Ti u Bình và ông Hoàng Văn Hoan r t t t. "C hai ông Giang Tr ch Dân và Lý B ng đ u là ng i c a ông Đ ng. Trong đám tang ông Hoàng Văn Hoan ông Giang Tr ch Dân và ông Lý B ng đ u đ n vi ng. Ông Đ ng Ti u Bình có gi i vòng hoa, vi t r t nhi t tình, đ cao ông Hoan."

"Ông Đ ng và ông Hoan g p nhau r t đ n gi n vì ông Hoan có kh năng nói ti ng Trung tr c ti p không qua phiên đ ch. Quan h r t t t, v a là đ ng chí, v a là anh em."

Bi k ch cha con

V quan h gi a hai cha con mà có đ lu n r ng có s mâu thu n, theo đó, ông b thì đ c cho là thân Trung Qu c, ông con, Hoàng Nh t Tân, thân Nga Xô, tr ng h p ông Tân đ c cho là m t bi k ch.

Thân nhân ông Hoan kê rằng ông Tân họ c gi i, ông đ c c đi Nga h c t p. Sang Nga, ông th y đ ng l i c a Khrushchev hay, ông có nh ng phát bi u. Vì thế ông Hoan g i v Vi t Nam, thi hành k lu t, cho 'đi đ y' m t năm, hai năm gì đó, xong r i cho ph c h i.

"V a đ c ph c h i, nghe đâu đang làm th t c làm Phó Vi n tr ng Vi n S h c, thì ông Hoan l i b đi Trung Qu c (1979), cho nên ng i ta ép ông con ra kh i Đ ng, r i ép đ th . Nghe nói ông Tân đ n t n bây gi v n còn có ng i theo dõi,"

"Trong nhà hi n nay, ch có ông Tân là ng i b theo hàng ngày, v lý do thì có th là do h s rò r thông tin họ c th nào đó,"

"Th i các năm 1991, 1992 cho t i 1996, 1997, nhi u lúc con cháu c a ông Hoan trong gia đình Hà N i đi đâu, cũng có ít nh t m t nhân viên công an đi theo sau. Bây gi thì cũng thoáng r i vì h s ng cũng đ ng đ n, s ng đúng theo t cách công dân."

'Chăm sóc đ c bi t'

Cu c s ng gia đình r t ph c t p và là m t câu chuy n dài v i vi c m i thành viên ph i t lo công vi c c a mình. M t ng i con gái c a ông Hoàng Nh t Tân, cháu n i ru t c a ông Hoan, t t nghi p Đ i h c S ph m, ra không có vi c làm. Bà ph i xin mãi m i v đ c Vi n Tri t h c làm th vi n.

Theo ng i nhà ông Hoan thì ông Ph m Nh C ng, Phó Ch t ch H i h u ngh Vi t - Trung và Vi n tr ng, ph i đ ng ra b o lãnh thì bà m i v làm vi c đ c, ch không ph i t nhiên mà vào làm nhà n c đ c, đó là ngay sau khi c Hoan ra đi (1979).

Ngái con trai cá a ông Hoàng Nhát Tân, là đáng viên, phái ra khái quân đái. Trong nhà có máy ngái là đáng viên đó là bà Tân và ông con cá. Có mát ngái con dâu cá a ông Tân mái kát náp máy năm nay. Còn lái đáu không là đáng viên.

Vá lý do ngái ta đá a ông con trai cá a ông Tân ra khái quân đái, ngái nhà ông Hoan tin rằng đó có thá do lý do 'an toàn' nào đó. "Có mát sá chăm sóc đác biát. Nhá ông Tân bá ép ra khái đáng. Ông phái chá đáng viát đán đá ra khái đáng."

"Vá kinh tá, tài chính thì nháng năm đó rát khó khăn, mái ngái phái tá lo láy mà sáng. Nháng có mát viác không biát á các gia đình khác ra sao, còn tái gia đình mình, ông Hoan có mát đáo đác rát rõ ràng, tác là không ai đác sáng đáa vào ông áy."

"Cho nên mái ngái phái tá lác tá lâu. Khi ông đi, thì mái ngái cháng làm sao cá."

Ông bà Tân đáu là cán bá nhà nác. Các con cháu vá sau cũng đán có đác viác làm, vái mác láng tái thiáu sáng đác. Bà Tân, con dâu cá Hoan, táng làm á Đáng uá Quán Hoàn Kám và làm cho đán lúc vá háu.

Khi ông Hoan đi, ông không há cho ai trong gia đình biát, sau đó ông Tân gán nhá bá bát.

"Nháng ngái ta cá nghĩ là ông Tân biát. Thác ra ông không há biát và cũng cháng ai biát. Náu biát là rác rái ngay. Khi tái Karachi (thá đô Pakistan), ngay cá ba ngái tháp tùng ông Hoan là báo vá, thá ký và y tá đáu không biát," ngái cháu ông Hoan ká tiáp.

á khách sán tái Karachi, ông Hoan đi ra ngoài đi đáo, ông gái xe taxi và đi vá sá quán cá a Trung Quác. Ba ngái này vá sau bá bát, và ván theo lái ká, nhóm thá ký cá a ông Hoan đã bá tù máy năm.

'Không có bán án?'

Đán tán hôm nay, có mát đáu gia đình ván không rõ. Đó là vì sao khi hai nác Trung Quác, Viát Nam đã bình tháng hoá quan há, thá m chí hai Đáng và hai Nhà nác đã háu háo hán, mà bán án tá hình cá a nhà nác Viát Nam dành cho ông Hoan chá a đác huá bá.

"Hình nhá năm ngoái, khi còn khoá, ông Hoàng Nhát Tân có tái Toà án đá xin mát bán sao bán án 'xá tá váng mát' đái vái cha mình. Mác đích là đá làm báng cháng khi đi trình bày vái các nái và xin đác hát án này vái ông Hoan, thì đác há trá lái rằng không có ván bán nào cá."

"Nháng đây không phái là Toà án Tái cao hoác Toà án nhà nác nào khác, mà đáng nhá đây liên quan tái Toà Án Nhân dân TP Hà Nái. Nháng há nói là cháng có ván bán gì cá. Sau đó, ông Tân cũng thôi không làm náa. "

"Hái đó ngái ta cũng không thông báo gì vá bán án tá hình váng mát đó. Chá là thông báo, công bá trên đài báo, không có thông báo gì cho gia đình cá. Còn vá ká hoách có làm tiáp viác xin huá bá bán án trong táng lai, thì trong gia đình chá có mát mình cá Tân làm. Ngoài ra, không có ai nghĩ làm viác đó cá."

Trong lòng quê háng

Theo di chúc, hài cốt hoán táng của ông Hoan được chia thành ba phần. Một phần được nghĩa trang Bát Báo Sán, thành phố nghĩa trang Mai Dịch ở Hà Nội. Đó là một nghĩa trang dành cho các quan chức cao cấp của Đảng và Nhà nước Trung Quốc.

Đó, họ xây một cái mộ, hàng năm họ ván cho tiền gia đình, ít nhất hai nghìn, sang đó để viếng thăm. Ông Hoan được một chỗ rất long trọng. Một phần tro cốt được đưa đi Côn Minh để rải trên đáu nguán sông Hồng. Vì ông Hoan muốn ván nước con được sông Hồng. Vẫn theo lời kêá của người cháu, một hộp tro náa sau khi mang về nhà thờ mấy năm, nay được đưa về quê ở làng Quỳnh Đôi, huyện Quỳnh Lưu, tỉnh Nghệ An. Trung Quốc cho một ít tiền để xây một cái mộ thành phố để lịch sử. Tất nhiên là mộ đó không bằng mộ của ông Hồ Tùng Mậu, mà nhà nước xây rất lớn. Đó có hai dòng họ là họ Hồ, họ Nguyễn, rồi đến họ Hoàng. Hàng năm con cháu về đây viếng thăm. Trong nhà thờ họ Hoàng, đã có thờ ông Hoan. Họ không thờ ông là ủy viên ban chấp hành trung ương mà thờ má bia thờ cho ông Hoàng Ngọc Ân (tên thật của ông Hoan) là nhà yêu nước lớn.

Kết luận, người cháu của ông Hoan nói:

"Giờ đây có một di sản bí ẩn và bí ẩn mới, mà chính sự quán Trung Quốc nói về gia đình, là một vài hình ảnh của ông Hoan họ làm Phó Chủ tịch Quốc hội, trước đây bị xóa bỏ đi, nay đã được phục hồi. Còn các hình ảnh ông Hoan bên cạnh ông Hồ thì họ xóa sạch."